

Postbus 199
9750 AD Haren
bezoekadres
Rijksstraatweg 333
9752 CG Haren

(050) 313 59 01
info@groningerlandschap.nl
www.groningerlandschap.nl
IBAN: NL09 RABO 0162 2511 14
KVK: 41009551

**Het Groninger
Landschap**

**Aan de gemeenteraad van de Gemeente
Groningen**

t.a.v. de Griffie

Postbus 30026

9700 RM GRONINGEN

Datum: 8 april 2021
Betreft: Raadbesluit 'Uitkomsten Windverkenning'
Kenmerk: 2021-233855/MG/dm

Geachte raadsleden,

Ondergetekenden, vertegenwoordigers van Natuurmonumenten, Landschapsbeheer Groningen en Het Groninger Landschap, hebben kennis genomen van het raadsvoorstel en de voorgestelde besluiten met betrekking tot de windverkenning Westpoort en Roodehaan / Stainkoel'n en hechten eraan u aanvullend te informeren vanuit het perspectief van onze organisaties.

Samenvattend

Op grond van de uitkomsten van de verkenning en aanvullend onderzoek van Sovon, vinden wij beide locaties niet geschikt voor plaatsing van windmolens en vragen u om op dit moment nog geen besluit te nemen. Wij stellen een bredere verkenning voor, waarbij meer aandacht is voor natuur en landschap en waarbij grondposities van de gemeente niet leidend zijn.

De opgave

Gemeente Groningen neemt haar verantwoordelijkheid als het gaat om klimaatverandering door te streven naar CO2-neutraliteit in 2035. Dat verdient waardering. De transitie van fossiele energie naar herwinbare energie kan verstrekkende gevolgen hebben voor natuur, landschap en leefbaarheid en vraagt om een zorgvuldige aanpak.

Het proces, landschap en natuur als sluitpost

Wij begrijpen de urgentie, maar menen dat het proces dat gevolgd is bij de 'Windverkenning' tekort schiet. Uit pragmatische overwegingen heeft de verkenning slechts betrekking op twee

locaties, terwijl wat ons betreft een waardestelling van landschap en natuur het vertrekpunt zou moeten zijn. Hierbij zou een regionale benadering gevolgd moeten worden, omdat effecten op natuur en landschap zich niet houden aan bestuurlijke grenzen. De werkwijze zoals nu is gevolgd zal per definitie leiden dat landschappelijk en natuurlijke waarden onterecht als sluitpost in de overwegingen worden meegenomen.

Risico's voor natuur en impact op beleving

Beide voorkeurlocaties grenzen aan belangrijke natuurgebieden met een Natura2000-status waar zich gedurende het gehele jaar grote concentraties vogels bevinden. Deze gebieden maken deel uit van de laagveengordel die zich uitstrekt van Leekstermeer tot Schildmeer. Deze laagveengordel heeft zich de afgelopen 30 jaar ontwikkeld tot natuurgebied van internationale betekenis. Voor inwoners van Stad en Ommeland is dit een belangrijk recreatiegebied en de kwaliteiten van dit gebied – zowel voor natuur als voor recreatie – zullen de komende jaren alleen nog maar gaan toenemen, o.a. door gezamenlijke inspanningen in het kader van het programma 'Groeningen' van Regio Groningen-Assen.

Plaatsing van windmolens zo dicht bij deze natuurgebieden brengt grote risico's met zich mee voor vogels en vleermuizen en heeft impact op de natuurbeleving in deze gebieden. Het onderzoek dat is uitgevoerd naar de mogelijke effecten op vogels en vleermuizen is veel te summier. De ingestelde Werkgroep Ecologie vindt de plaatsing van windmolens op beide locaties niet acceptabel. Dit in afwijking van de tekst van het voorgestelde raadsbesluit, waarin wordt gesteld dat de werkgroep alleen voor Westpoort negatief adviseert.

Onderzoek van Sovon geeft ander beeld over risico's voor vogels.

Met het oog op de opstelling van de Regionale Energie Strategieën heeft Sovon in opdracht van Ministerie LNV onderzoek uitgevoerd naar de gevoeligheid van gebieden voor plaatsing van windmolens (Sovon rapport 2021/09). Hierbij is zowel landelijk gekeken, als ingezoomd op de RES Groningen. Uit dit onderzoek blijkt dat locatie Roodehaan juist meer impact op vogels kan hebben dan locatie Westpoort. Dit onderzoek is niet meegenomen in de totstandkoming van het voorgestelde raadsbesluit en laat zien dat het tot nu toe uitgevoerde onderzoek veel te fragmentarisch is.

De zeearend loopt gevaar.

De conclusie van Sovon ligt in de lijn van onze verwachting. De locatie Roodehaan ligt binnen het leefgebied van het paartje zeearenden dat broedt bij het Zuidlaardermeer en foerageert in de wijde omgeving, waaronder het Woldmeer bij Meerstad. Het is absoluut niet uit te sluiten dat de zeearenden bij hun voedseltochten locatie Roodehaan passeren. In Duitsland zijn inmiddels 158 zeearenden omgekomen door aanvaringen met windmolens.

Ook voor beschermde ganzen vormen windmolens een risico

De nabijgelegen Westerbroekstermadepolder en Kropswolderbuitenpolder zijn een slaapplaats voor gemiddeld 60.000 ganzen. Met 45.840 slapende kolganzen in januari 2021 is dit momenteel de grootste slaapplaats van Nederland voor deze soort. Daarnaast gaat het om flinke aantallen toendrarietganzen. Voor beide soorten vormt het Zuidlaardermeergebied beschermingszone in het kader van Natura2000. Vanuit deze slaapplaats trekken de ganzen naar omliggende foerageergebieden, waaronder verschillende polders bij Engelbert. Ook hier vormen eventuele windmolens bij Roodehaan een groot risico.

Vorzorgsbeginsel

Beide locaties staan op gespannen voet met de (wettelijke) bescherming van vogels. Plaatsing van windmolens is op basis van het voorzorgsbeginsel daarom ongewenst. Wij menen dat voordat besluitvorming plaatsvindt, eerst moet vast staan dat de effecten op vogels (en vleermuizen) minimaal zijn óf volledig gemitigeerd kunnen worden (bijvoorbeeld door toepassing van stilstand voorzieningen waarvan de effectiviteit door onderzoek is vastgesteld).

Zorgvuldig proces gewenst

Wij stellen voor om eerst een bredere verkenning te doen naar de mogelijkheden voor plaatsing van windmolens binnen de gemeentegrenzen van Groningen, waarbij optimalisatie uit oogpunt van natuur, landschap en leefbaarheid voorop staat. Grondposities en andere pragmatische argumentatie behoren wat ons betreft tot de sluitposten bij de ruimtelijke keuzes voor ons Groningse landschap. Tot die tijd verzoeken wij u de besluitvorming over deze windverkenning uit te stellen.

Met vriendelijke groet,

Marco Glástra

directeur Het Groninger Landschap

Mede namens:

Peter Hellinga

directeur Landschapsbeheer Groningen

Arjen Kok

provinciaal ambassadeur Natuurmonumenten voor Groningen, Friesland en de Wadden